

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (suurkoda)

20. juuni 2022*

Eelotsusetaotlus – Õigusalane koostöö tsiviil- ja kaubandusajades – Määrus (EÜ) nr 44/2001 – Teises liikmesriigis tehtud kohtuotsuse tunnustamine – Mittetunnustamise põhjused – Artikli 34 punkt 3 – Otsus, mis on vastuolus kohtuotsusega, mis on tehtud samade poolte vahel taotluse saanud liikmesriigis – Tingimused – Määruse (EÜ) nr 44/2001 sätete ja peamiste eesmärkide järgimine varasemas otsuses, mis sisuliselt kordab vahekohtu otsust – Artikli 34 punkt 1 – Tunnustamine, mis oleks selgelt vastuolus selle liikmesriigi avaliku korraga, kus tunnustamist taotletakse – Tingimused

Kohtuasjas C-700/20,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Divisioni (Commercial Court) (kõrge kohus (Inglismaa ja Wales), kuninglik osakond (kaubanduskollegium), Ühendkuningriik) 21. detsembri 2020. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 22. detsembril 2020, menetluses

London Steam-Ship Owners' Mutual Insurance Association Limited

versus

Kingdom of Spain,

EUROOPA KOHUS (suurkoda),

koosseisus: president K. Lenaerts, asepresident L. Bay Larsen, kodade presidendid K. Jürimäe, C. Lycourgos, E. Regan, I. Jarukaitis ja N. Jääskinen, kohtunikud M. Ilešič, J.-C. Bonichot, M. Safjan (ettekandja), A. Kumin, M. L. Arastey Sahún, M. Gavalec, Z. Csehi ja O. Spineanu-Matei,

kohtujurist: A. M. Collins,

kohtusekretär: ametnik C. Strömholm,

arvestades kirjalikku menetlust ja 31. jaanuari 2022. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

– London Steam-Ship Owners' Mutual Insurance Association Limited, esindajad: *solicitors* A. Song ja M. Volikas, *barristers* A. Thompson ja C. Tan ning C. Hancock ja T. de la Mare, QC,

* Kohtumenetluse keel: inglise.

- Ühendkuningriigi valitsus, esindajad: L. Baxter, B. Kennelly ja F. Shibli,
 - Saksamaa valitsus, esindajad: J. Möller, U. Bartl ja M. Hellmann,
 - Hispaania valitsus, esindajad: S. Centeno Huerta, A. Gavela Llopis, S. Jiménez García ja M. J. Ruiz Sánchez,
 - Prantsuse valitsus, esindajad: A. Daniel ja A.-L. Desjonquères,
 - Poola valitsus, esindajad: B. Majczyna ja S. Żyrek,
 - Šveitsi valitsus, esindaja: M. Schöll,
 - Euroopa Komisjon, esindajad: C. Ladenburger, X. Lewis ja S. Noë,
- olles 5. mai 2022. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,
on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb seda, kuidas tõlgendada nõukogu 22. detsembri 2000. aasta määruse (EÜ) nr 44/2001 kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (EÜT 2001, L 12, lk 1; ELT eriväljaanne 19/04, lk 42) artikli 1 lõike 2 punkti d ja artikli 34 punkte 1 ja 3.
- 2 Taotlus on esitatud London Steam-Ship Owners' Mutual Association Limitedi (edaspidi „London P&I Club“) ja Kingdom of Spain (Hispaania Kuningriik) vahelises kohtuvaidluses Hispaania kohtu tehtud otsuse tunnustamise üle Ühendkuningriigis.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

Määrus nr 44/2001

- 3 Määruse nr 44/2001 põhjenduses 16 on märgitud:
„Tulenevalt vastastikusest usaldusest õigusemõistmisse [Euroopa Liidus] tunnustatakse liikmesriikide kohtuotsuseid automaatselt ilma täiendavate menetlusteta, välja arvatud juhul, kui vaidluse aluseks on kohtuotsuse tunnustamine.“
- 4 Määruse artikli 1 lõigetes 1 ja 2 on ette nähtud:
„1. Käesolevat määrust kohaldatakse tsiviil- ja kaubandusajades suhtes igat liiki kohtutes. Eelkõige ei kohaldata seda maksu-, tolli- ja haldusajades suhtes

2. Käesolevat määrust ei kohaldata:

[...]

d) vahekohtute suhtes.“

5 Määruse nr 44/2001 II peatükk „Kohtualluvus“ jaguneb omakorda kümneks jaoks.

6 Selle peatüki 3. jagu käsitleb kohtualluvust kindlustusasjade puhul.

7 Selles jaos sisalduvas määruse artiklis 13 on sätestatud:

„Käesoleva jao sätetest võib kõrvale kalduda üksnes kokkuleppe alusel:

[...]

5. mis käsitleb kindlustuslepingut, kui see leping hõlmab üht või mitut artiklis 14 nimetatud riski.“

8 Samasse jakku kuuluvas määruse artiklis 14 on ette nähtud:

„Artikli 13 lõikes 5 osutatud riskid on järgmised:

1. kahjum või kahju, mis tuleneb:

a) laevade, ranniku- või avamererajatiste või õhusõidukite kaubanduslikel eesmärkidel kasutamiseга seotud riskist;

[...]

2. vastutus, v.a reisijate kehavigastuste ja nende pagasi kaotuse või kahjustumise eest:

a) mis tuleneb eespool punkti 1 alapunktis a nimetatud laevade, rajatiste või õhusõidukite kasutamisest või ekspluateerimisest, kui õhusõiduki registreerinud liikmesriigi seadused ei keela kokkuleppeid kohtualluvuse kohta selliste riskide kindlustamise puhul;

[...]“.

9 Määruse nr 44/2001 II peatüki 7. jagu käsitleb kokkulepet kohtualluvuse kohta ja sisaldab muu hulgas määruse artiklit 23, mille lõikes 1 on sätestatud:

„Kui lepinguosalisel, kellest ühe või mitme alaline elukoht on liikmesriigis, on kokku leppinud, et konkreetsest õigussuhtest tulenenud või tuleneda võivate vaidluste lahendamiseks on pädev liikmesriigi kohus või kohtud, on see kohus või need kohtud pädevad. Kui lepinguosalisel ei ole kokku leppinud teisiti, on kohtul või kohtutel ainupädevus. Selline kokkulepe kohtualluvuse kohta sõlmitakse kas:

a) kirjalikult, või kui see on sõlmitud suuliselt, kinnitatakse kirjalikult või

b) vormis, mis vastab poolte vahel väljakujunenud tavale, või

c) rahvusvahelise kaubanduse puhul vormis, mis vastab kaubandustavale, millest pooled olid või pidid olema teadlikud ning mis on asjaomase kaubanduse valdkonnas laialt tuntud ning mida selles valdkonnas tegutsevad asjakohast liiki lepingute pooled regulaarselt kasutavad.“

- 10 Samuti II peatükki kuuluv 9. jagu, mis käsitleb samal ajal pooleliolevaid kohtuasju ja seotud menetlusi, sisaldab teiste hulgas artiklit 27, milles on ette nähtud:

„1. Kui eri liikmesriikide kohtutes algatavad ühe ja sama alusega hagide põhjal menetlusi ühed ja samad asjaosalised, peatab kohus, kellele hagi on esitatud hiljem, oma menetlused omal algatusel seni, kuni on kindlaks tehtud selle kohtu pädevus, kellele hagi esitati esimesena.

2. Kui on kindlaks tehtud selle kohtu pädevus, kellele hagi esitati esimesena, loobub kohus, kellele hagi esitati hiljem, pädevusest esimese kohtu kasuks.“

- 11 Määruse nr 44/2001 III peatükk „Tunnustamine ja täitmine“ sisaldab selle määruse artikleid 32–56.

- 12 Määruse artiklis 32 on sätestatud:

„Käesoleva määruse kohaldamisel on otsus igasugune liikmesriigi kohtu lahend, sealhulgas dekreet, määrus, resolutsioon või täitemäärus, samuti kohtuametniku otsus kohtukulude kohta.“

- 13 Määruse artikli 33 kohaselt:

„1. Liikmesriigis tehtud kohtuotsust tunnustatakse teistes liikmesriikides ühegi erimenetluse järgimist nõudmata.

2. Huvitatud pool, kes tõstatab menetluse käigus peaküsimusena otsuse tunnustamise, võib käesoleva peatüki 2. ja 3. jaos sätestatud korras taotleda otsuse tunnustamise otsust.

3. Kui liikmesriigi kohtus toimuva menetluse tulemus sõltub otsusest juhusliku tunnustamisküsimuse kohta, kuulub see küsimus nimetatud kohtu pädevusse.“

- 14 Määruse artiklis 34 on ette nähtud:

„Otsust ei tunnustata:

1. kui tunnustamine oleks selgelt vastuolus selle liikmesriigi avaliku korraga, kus tunnustamist taotletakse;

[...]

3. kui see on vastuolus kohtuotsusega, mis on tehtud nendesamade asjaosaliste vahelise vaidluse puhul selles liikmesriigis, kus tunnustamist taotletakse;

[...]“.

- 15 Määruse nr 44/2001 artikkel 35 on sõnastatud järgmiselt:

„1. Otsust ei tunnustata ka juhul, kui see on vastuolus II peatüki 3., 4. või 6. jao sätetega ning artiklis 72 sätestatud juhul.

2. Eelmises lõikes märgitud juhul pädevuse aluseid kontrollivale kohtule, kellelt taotletakse tunnustamist, on siduvad need asjaolud, mis on otsuse teinud liikmesriigi kohtu pädevuse aluseks.

3. Võttes arvesse lõiget 1, ei või otsuse teinud liikmesriigi kohtu pädevust kontrollida. Artikli 34 punktis 1 osutatud avaliku korruga seonduvat kontrolli kohtualluvuse puhul teha ei või.“

16 Määruse artikli 43 lõike 1 kohaselt:

„Kumbki pool võib täitmismääruse taotluse kohta tehtud otsuse edasi kaevata.“

Määrus (EL) nr 1215/2012

17 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määrusega (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (ELT 2012, L 351, lk 1) tunnistati määrus nr 44/2001 kehtetuks ja asendati.

18 Määruse nr 1215/2012 põhjendus 12 on sõnastatud järgmiselt:

„Käesolevat määrust ei tuleks kohaldada vahekohtumenetluse suhtes. Käesolev määrus ei tohiks mingil viisil takistada liikmesriigi kohtutel, kuhu pöörduti seoses asjaga, mille suhtes on poolte vahel sõlmitud vahekohtu kokkulepe, suunamast pooli vahekohtusse või peatamast või lõpetamast kohtumenetlust ja analüüsima nende siseriikliku õiguse kohaselt, kas vahekohtu kokkulepe on tühine, mitte toimiv või seda ei ole võimalik täita.

Käesolevas määruses sätestatud tunnustamist ja täitmist käsitlevaid eeskirju ei tuleks kohaldada liikmesriigi kohtu tehtud otsuse suhtes, mis käsitleb seda, kas vahekohtu kokkulepe on tühine, mitte toimiv või seda ei ole võimalik täita, olenemata sellest, kas kohus tegi selle kohta otsuse põhi- või eelkõige.

Teiselt poolt, kui käesoleva määruse või siseriikliku õiguse kohaselt pädev liikmesriigi kohus on otsustanud, et vahekohtu kokkulepe on tühine, mitte toimiv või seda ei ole võimalik täita, ei tohiks see välistada asja sisulise osa kohta tehtud kohtuotsuse tunnustamist ning – olenevalt juhtumist – selle täitmist vastavalt käesolevale määrusele. See ei tohiks piirata liikmesriikide kohtute pädevust teha otsuseid vahekohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta kooskõlas 10. juunil 1958 New Yorgis sõlmitud välisriigi vahekohtu otsuste tunnustamise ja täitmise konventsiooniga [(*United Nations Treaty Series*, 330. kd, lk 3)] (edaspidi „1958. aasta New Yorgi konventsioon“), mis on käesoleva määruse suhtes ülimuslik.

Käesolevat määrust ei tuleks kohaldada ühegi hagi ega jätkumenetluse suhtes, mis puudutab eelkõige vahekohtu asutamist, vahekohtunike volitusi, vahekohtumenetluse läbiviimist või kõnealuse menetluse mis tahes muid aspekte, ega vahekohtuotsuse tühistamise, läbivaatamise, edasikaebamise, tunnustamise või täitmise nõude või kohtuotsuse suhtes.“

19 Määruse artikli 73 lõike 2 kohaselt:

„Käesolev määrus ei mõjuta 1958. aasta New Yorgi konventsiooni kohaldamist.“

Ühendkuningriigi õigus

20 1996. aasta vahekohtu seaduse (Arbitration Act 1996) §-s 66 „Vahekohtu otsuse täitmisele pööramine“ on sätestatud:

„(1) Vahekohtu kokkuleppe alusel tehtud vahekohtu otsuse võib kohtu loal täitmisele pöörata samal viisil nagu sama sisuga kohtuotsuse või -määruse.

(2) Sellekohase menetlusloa andmisel võib teha vahekohtu otsust kinnitava kohtuotsuse.

(3) Vahekohtu otsuse täitmisele pööramise luba ei anta, kui või niivõrd kui isik, kelle suhtes täitmist taotletakse, tõendab, et vahekohus ei olnud sisuliselt pädev otsust tegema. Sellise vastuväite esitamise õigus võib olla kaotatud (vt § 73).

(4) Käesoleva paragrahvi sätted ei mõjuta otsuse tunnustamist ega täitmist mõne muu seaduse või õigusnormi alusel, eelkõige vastavalt 1950. aasta vahekohtu seaduse II osale (kohtuotsuste täitmine Genfi konventsiooni alusel) või käesoleva seaduse III osa sätetele, mis käsitlevad tunnustamist ja täitmist [1958. aasta] New Yorgi konventsiooni alusel, või menetluses vahekohtu otsuse üle [„action on the award“].“

21 1996. aasta vahekohtu seaduse §-des 67–72 on täpsustatud, millistel tingimustel võivad vahekohtu menetluse pooled vaidlustada vahekohtu pädevuse, menetluse nõuetekohasuse ja vahekohtu otsuse põhjendatuse.

22 Seaduse §-s 73 „Vastuväiteõiguse kaotamine“ on ette nähtud:

„(1) Kui vahekohtu menetluse pool osaleb menetluses või jätkab selles osalemist ning ei esita kohe või vahekohtu kokkuleppes või vahekohtu poolt või käesoleva seaduse käesolevas osas ette nähtud aja jooksul vastuväiteid selle kohta, et:

a) vahekohtul ei ole sisulist pädevust,

b) menetlust ei ole läbi viidud nõuetekohaselt,

c) vahekohtu kokkulepet või käesoleva seaduse käesoleva osa sätet ei ole täidetud, või

d) on esinenud muid rikkumisi seoses vahekohtu või menetlusega,

ei või ta esitada seda vastuväidet hiljem selle vahekohtu või kohtu menetluses, kui ta ei tõenda, et sel ajal, kui ta osales menetluses või jätkas menetluses osalemist, ei teadnud ta ega saanud mõistlikku hoolsust rakendades teada selle vastuväite põhjuseks olevat asjaolu.

(2) Kui vahekohus otsustab, et tal on sisuline pädevus ja vahekohtu menetluse pool, kes oleks saanud selle otsuse vaidlustada

a) vahekohtu otsuse suhtes kasutatava edasikaebemenetluse teel või

b) vahekohtu otsust vaidlustades,

seada ei tee või ei tee seda vahekohtu kokkuleppes või käesoleva seaduse käesolevas osas ette nähtud aja jooksul, ei või ta hiljem vastu vaielda vahekohtu sisulisele otsusele ühelgi põhjusel, mida see otsus käsitleb.“

Hispaania õigus

- 23 Karistusseadustiku (Código Penal, edaspidi „Hispaania karistusseadustik“) artiklis 117 on sätestatud:

„Kindlustusandjad, kes on võtnud rahaliste kohustuste riski, mis tuleneb vara kasutamisest, tööstusest, ettevõttest või tegevusest, kui seda kindlustatud riski kätkev sündmus realiseerub käesolevas seadustikus ette nähtud asjaolu tõttu, kannavad otsust tsiviilvastutust seaduse või lepinguga ette nähtud hüvitise piires, ilma et see piiraks regressiõigust asjaomase isiku vastu.“

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 24 Pärast seda, kui Hispaania ranniku lähistel uppus 2002. aasta novembris naftatanker Prestige, mis põhjustas suure keskkonnakahju nii Hispaania kui Prantsusmaa randadele, alustati Hispaanias 2002. aasta lõpus kriminaalmenetlust teiste hulgas selle laeva kapteni suhtes.
- 25 Pärast kohtueelse uurimise lõpetamist saadeti asi Audiencia Provincial de A Coruña (A Coruña provintsi kohus, Hispaania) ja mitu juriidilist isikut, sealhulgas Hispaania riik, esitasid kriminaalmenetluses tsiviilhagid Prestige'i kapteni, omanike ja Hispaania karistusseadustiku artikli 117 järgi, mis puudutab otsehagi, London P&I Clubi vastu, kes oli kindlustanud laeva ja selle omanike vastutuse. Kuigi London P&I Club oli deponeerinud asja arutavates Hispaania kriminaalkohtutes alates 16. juunist 2003 teatava summa laeva uppumisega tekkida võinud kahju hüvitamiseks, ei ilmunud ta selles menetluses kohtusse.
- 26 16. jaanuaril 2012, st pärast seda, kui kohtule olid esitatud nimetatud tsiviilhagid, taotles London P&I Club Londonis (Ühendkuningriik) vahekohtu menetluse alustamist, paludes tuvastada, et Prestige'i omanikega sõlmitud kindlustuslepingus sisalduva vahekohtu kokkuleppe järgi pidi Hispaania Kuningriik esitama oma nõuded Hispaania karistusseadustiku artikli 117 alusel selles vahekohtu menetluses. London P&I Club palus samuti tuvastada, et nende nõuete osas ei ole temal tekkinud vastutust Hispaania Kuningriigi ees, sest kindlustuslepingus oli ette nähtud, et vastavalt *pay-to-be-paid*-tingimusele (hüvitamine pärast tasumist) peab kindlustatud isik esmalt kannatanule tasumisele kuuluva hüvitise ära maksma ja saab alles siis taotleda selle summa hüvitamist kindlustusandjalt. Hispaania Kuningriik vahekohtu menetluses ei osalenud, kuigi ta oli sinna kutsutud.
- 27 Vahekohus leidis 13. veebruari 2013. aasta otsuses, et kuna Hispaania Kuningriigi nõuded on Inglismaa rahvusvahelise eraõiguse normide kohaselt lepingulised, on lepingu suhtes kohaldatav Inglismaa õigus. Seega ei saa Hispaania Kuningriik vahekohtu arvates tugineda omanike lepingulistele õigustele ilma, et seejuures oleks kinni peetud vahekohtu kokkuleppes ja *pay-to-be-paid*-tingimusest. Vahekohus järeldas sellest, et hüvitise nõuded, mille Hispaania Kuningriik esitas Hispaania kohtutele, oleks ta pidanud esitama vahekohtu menetluses Londonis, et London P&I Club ei saa vastutada Hispaania Kuningriigi ees, sest laeva omanikud ei ole viimasele eelnevalt kahju eest tasunud ja et igal juhul piirdub kindlustusseltsi vastutus kindlustuslepingu sätete kohaselt ühe miljardi USA dollariga (ligikaudu 900 000 000 eurot).

- 28 Märtsis 2013 esitas London P&I Club High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Divisionile (Commercial Court) (kõrge kohus (Inglismaa ja Wales), kuninglik osakond (kaubanduskolleegium), Ühendkuningriik) 1996. aasta vahekohtu seaduse § 66 lõigete 1 ja 2 alusel taotluse pöörata vahekohtu otsust sisuliselt kordav kohtuotsus või kohtumäärus ning teha vahekohtu otsust sisuliselt kordav kohtuotsus. Hispaania Kuningriik vaidles sellele taotlusele vastu ja palus kohtul see vahekohtu otsus 1996. aasta vahekohtu seaduse § 67 või § 72 alusel tühistada või kehtetuks tunnistada. Samuti väitis Hispaania Kuningriik, et see kohus peaks kaalutlusõigust kasutades keelduma vahekohtu otsust sisuliselt kordava kohtuotsuse tegemisest.
- 29 High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Commercial Court) (kõrge kohus (Inglismaa ja Wales), kuninglik osakond (kaubanduskolleegium)) andis 22. oktoobri 2013. aasta määruses, mis tehti kohtuistungil põhjal, mille käigus esitati tõendeid faktiliste asjaolude kohta ja kuulati ära Hispaania õiguse eksperdid, London P&I Clubile loa 13. veebruari 2013. aasta vahekohtu otsust täitmisele pöörata. Samuti tegi ta 22. oktoobril 2013 vahekohtu otsust sisuliselt kordava kohtuotsuse.
- 30 Hispaania Kuningriik esitas selle kohtumääruse peale apellatsioonkaebuse Court of Appealile (England & Wales) (Civil Division) (apellatsioonikohus (Inglismaa ja Wales) (tsiviilosakond), Ühendkuningriik). Nimetatud kohus jättis 1. aprilli 2015. aasta otsusega apellatsioonkaebuse rahuldamata.
- 31 Audiencia Provincial de A Coruña (A Coruña provintsikohus) tegi 13. novembril 2013 otsuse Hispaania kohtutes toimivas kriminaalmenetluses ja mõistis Prestige'i kapteni keskkonnakuritegude osas õigeks, karistas teda aga ametivõimudele suures ulatuses vastuhakkamise eest ja otsustas, et nimetatud isik ei vastuta kütuse eritumisest tekkinud kahju eest tsiviilõiguslikul alusel, sest ametivõimudele vastuhakkamise ja selle kahju vahel puudub seos. Kohus ei võtnud seisukohta Prestige'i omanike ega London P&I Clubi tsiviilõigusliku vastutuse osas.
- 32 Selle kohtuotsuse peale esitas mitu menetlusosalist kassatsioonkaebuse Tribunal Supremole (Hispaania kõrgeim kohus). See kohus mõistis 14. jaanuari 2016. aasta otsusega Prestige'i kapteni ametivõimudele suures ulatuses vastuhakkamise süüteo õigeks, kuid süüdi keskkonna suhtes ettevaatamatuses seisnevas kuriteos. Tsiviilhagi osas tunnistas ta tsiviilõiguslikult vastutavaks Prestige'i kapteni, laeva omanikud ning Hispaania karistusseadustiku artikli 117 alusel London P&I Clubi, kelle vastutus on piiratud lepingulise vastutuse ülemmääraga üks miljard USA dollarit. Lõpuks saatis ta asja Audiencia Provincial de A Coruña (A Coruña provintsikohus) tagasi, et kindlaks määrataks Hispaania menetluses osalenud kostjate poolt tasumisele kuuluva hüvitise suurus.
- 33 Audiencia Provincial de A Coruña (A Coruña provintsikohus) otsustas 15. novembri 2017. aasta kohtuotsuses (mida parandati 11. jaanuaril 2018), et Prestige'i kapten, laeva omanikud ja London P&I Club vastutavad enam kui 200 eri isiku (sealhulgas Hispaania riigi) ees, kusjuures London P&I Clubi puhul kehtib lepingus vastutusele kindlaksmääratud piir üks miljard USA dollarit. Kassatsioonkaebuse alusel asja arutanud Tribunal Supremo (kõrgeim kohus) jättis selle kohtuotsuse 19. detsembri 2018. aasta otsusega põhiosas muutmata.

- 34 Audiencia Provincial de A Coruña (A Coruña provintsikohus) määras 1. märtsi 2019 täitemääruses kindlaks summad, mida igal nõude esitajal on õigus vastaspoolelt saada. Ta otsustas samas, et nad on kohustatud maksma Hispaania riigile ligikaudu 2,3 miljardit eurot, kusjuures London P&I Clubi puhul on piirsumma 855 miljonit eurot.
- 35 Hispaania Kuningriik esitas 25. märtsil 2019 High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Divisionile (kõrge kohus (Inglismaa ja Wales), kuninglik osakond) taotluse 1. märtsi 2019. aasta täitemääruse tunnustamiseks Ühendkuningriigis määruse nr 44/2001 artikli 33 alusel. Nimetatud kohus rahuldab selle taotluse 28. mai 2019. aasta kohtumäärusega.
- 36 London P&I Club esitas 26. juunil 2019 selle määruse peale eelotsusetaotluse esitanud kohtule apellatsioonkaebuse määruse nr 44/2001 artikli 43 alusel.
- 37 Oma apellatsioonkaebuse põhjenduseks väitis London P&I Club esiteks, et 1. märtsi 2019. aasta täitemäärus ei ole määruse nr 44/2001 artikli 34 punkti 3 tähenduses kooskõlas 1996. aasta vahekohtu seaduse § 66 alusel tehtud 22. oktoobri 2013. aasta määrusega ja sama kuupäeva kohtuotsusega, mille Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) (apellatsioonikohus (Inglismaa ja Wales) (tsiviilosakond)) oli jätnud 1. aprillil 2015 muutmata. Teiseks märkis ta määruse nr 44/2001 artikli 34 punktile 1 tuginedes, et täitemääruse tunnustamine või täitmine oleks igal juhul selgelt vastuolus avaliku korraga, eelkõige jõustunud kohtuotsuse seadusjõu põhimõttega.
- 38 Hispaania Kuningriik palus jätta apellatsioonkaebuse rahuldamata.
- 39 Eelotsusetaotluse esitanud kohus leiab, et põhikohtuasjas tekivad küsimused, millest esimene puudutab seda, kas 1996. aasta vahekohtu seaduse § 66 alusel tehtud otsuse võib kvalifitseerida „kohtuotsuseks“ määruse nr 44/2001 artikli 34 punkti 3 tähenduses, kui see kohus ise ei ole vahekohtus arutatud asja täies ulatuses sisuliselt läbi vaadanud. Teiseks soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kas otsusele, mis ei kuulu selle määruse esemelisse kohaldamisalasse tulenevalt määruse artikli 1 lõike 2 punktis d ette nähtud vahekohtumenetlust käsitlevast erandist, võib siiski tugineda selleks, et takistada teise liikmesriigi otsuse tunnustamist ja täitmist nimetatud määruse artikli 34 punkti 3 alusel. Kolmandaks soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus eelnenule eitava vastuse korral teada, kas sama määruse artikli 34 punkt 1 võimaldab keelduda sellise otsuse tunnustamisest ja täitmisest, kuna sellega eiratakse seadusjõudu, mis on varasemal vahekohtu otsusel või vahekohtu otsust sisuliselt kordaval kohtuotsusel.
- 40 Neil asjaoludel otsustas High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Commercial Court) (kõrge kohus (Inglismaa ja Wales), kuninglik osakond (kaubanduskolleegium)) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:
- „1. Arvestades nende küsimuste laadi, mida riigisisene kohus peab lahendama, kui ta otsustab, kas teha 1996. aasta vahekohtu seaduse § 66 alusel vahekohtu otsust sisuliselt kordav kohtuotsus, siis kas nimetatud sätte alusel tehtav kohtuotsus võib olla määruse [nr 44/2001] artikli 34 punkti 3 tähenduses kohtuotsus liikmesriigis, kus tunnustamist taotletakse?

2. Võttes arvesse, et selline vahekohtu otsust sisuliselt kordav kohtuotsus nagu 1996. aasta vahekohtu seaduse § 66 alusel tehtav kohtuotsus jääb määruse nr 44/2001 artikli 1 lõike 2 punktis d sätestatud vahekohtu erandi tõttu selle määruse esemelisest kohaldamisalast välja, siis kas selline kohtuotsus võib olla selle määruse artikli 34 punkti 3 tähenduses kohtuotsus liikmesriigis, kus tunnustamist taotletakse?
3. Juhul, kui määruse nr 44/2001 artikli 34 punkt 3 ei ole kohaldatav, kui teise liikmesriigi kohtuotsuse tunnustamine ja täitmine oleks vastuolus riigisisese avaliku korraga põhjusel, et sellega rikutaks kohtuotsuse seadusjõu põhimõtet seoses varasema riigisisese vahekohtu otsusega või seda sisuliselt kordava kohtuotsusega, mille on teinud selle liikmesriigi kohus, kus tunnustamist taotletakse, siis kas võib tugineda määruse nr 44/2001 artikli 34 punktile 1 kui kohtuotsuse tunnustamisest või täitmisest keeldumise põhjusele või kas selle määruse artikli 34 punktides 3 ja 4 on sätestatud ammendavalt alused, mille korral võib kohtuotsuse seadusjõud ja/või vastuolu kohtuotsuse tunnustamist või täitmist takistada?“

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimene ja teine küsimus

- 41 Esimese ja teise küsimusega, mida tuleb analüüsida koos, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas määruse nr 44/2001 artikli 34 punkti 3 tuleb tõlgendada nii, et liikmesriigi kohtu otsus, mis sisuliselt kordab vahekohtu otsust, võib kujutada endast kohtuotsust selle sätte tähenduses, mis takistab selles liikmesriigis teise liikmesriigi kohtus tehtud otsuse tunnustamist, kui need kohtuotsused on omavahel vastuolus.
- 42 Kõigepealt tuleb meelde tuletada, et kuna määrusega nr 1215/2012 tunnistati kehtetuks ja asendati määrus nr 44/2001, millega omakorda asendati 27. septembri 1968. aasta konventsioon kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (EÜT 1972, L 299, lk 32), mida on muudetud hilisemate konventsioonidega uute liikmesriikide ühinemise kohta, siis kehtib tõlgendus, mille Euroopa Kohus on andnud nimetatud õigusinstrumentidest ühe sätetele, ka teiste sätetele, kui neid sätteid võib pidada samaväärseteks (vt selle kohta 15. juuli 2021. aasta kohtuotsus Volvo jt, C-30/20, EU:C:2021:604, punkt 28).
- 43 Nii on see mõlema nimetatud määruse artikli 1 lõike 2 punkti d ja konventsiooni artikli 1 lõike 4 puhul, mis välistavad vahekohtumenetluse nende kohaldamisalast.
- 44 See välistamine puudutab vahekohtumenetlust kui tervikut, sealhulgas menetlusi, mis on algatatud liikmesriikide kohtutes (25. juuli 1991. aasta kohtuotsus Rich, C-190/89, EU:C:1991:319, punkt 18).
- 45 Eeltoodust nähtub, et vahekohtu otsuse tunnustamise ja täitmise menetlus ei kuulu mitte määruse nr 44/2001 alla, vaid selles liikmesriigis kohaldatava riigisisese õiguse ja rahvusvahelise õiguse kohaldamisalasse, kus vastavat tunnustamist ja täitmist taotletakse (vt selle kohta 13. mai 2015. aasta kohtuotsus Gazprom, C-536/13, EU:C:2015:316, punkt 41).
- 46 Samamoodi on määruse nr 1215/2012 põhjenduses 12 rõhutatud, et seda määrust ei kohaldata vahekohtu otsuse tunnustamise või täitmise nõude suhtes.

- 47 Sellest järeldub, et vahekohtu otsust sisuliselt kordav kohtuotsus kuulub määruse nr 44/2001 artikli 1 lõike 2 punktis d sätestatud vahekohtumenetluse välistamise alla ning seega ei kehti sellele vastastikune tunnustamine liikmesriikides ja vaba liikumine liidu õigusruumis vastavalt selle määruse sätetele.
- 48 Samas võib sellist kohtuotsust pidada kohtuotsuseks määruse nr 44/2001 artikli 34 punkti 3 tähenduses.
- 49 Sellega seoses tuleneb esiteks määruse nr 44/2001 artiklis 32 toodud mõiste „otsus“ laiast määratlusest, et see mõiste hõlmab igasuguseid liikmesriigi kohtu lahendeid, tegemata vahet asjaomase otsuse sisu järgi, kui need olid või võisid olla selles päritoluliikmesriigis erinevate reeglite alusel võistleva kohtumenetluse esemeks (vt selle kohta 7. aprilli 2022. aasta kohtuotsus H Limited, C-568/20, EU:C:2022:264, punktid 24 ja 26 ning seal viidatud kohtupraktika). Lisaks kehtib see lai määratlus kõigi selle määruse sätete suhtes, milles seda mõistet kasutatakse, teiste hulgas määruse artikli 34 punkti 3 puhul (vt analoogia alusel 2. juuni 1994. aasta kohtuotsus Solo Kleinmotoren, C-414/92, EU:C:1994:221, punkt 20).
- 50 Määruse nr 44/2001 artikli 34 punktis 3 sisalduva mõiste „kohtuotsus“ sellist tõlgendust kinnitab selle sätte eesmärk, milleks on kaitsta liikmesriigisisese õiguskorra terviklikkust ja tagada, et tema ühiskondlikus korras ei tekita pingeid teises liikmesriigis tehtud sellise kohtuotsuse tunnustamise kohustus, mis on vastuolus kohtuotsusega, mis on samade poolte vahel tehtud tema enda kohtutes (vt analoogia alusel 2. juuni 1994. aasta kohtuotsus Solo Kleinmotoren, C-414/92, EU:C:1994:221, punkt 21).
- 51 Teiseks nähtub Euroopa Kohtu praktikast, et teatava valdkonna välistamine määruse nr 44/2001 kohaldamisalast ei takista seda, et sellega seotud otsus võiks kuuluda määruse artikli 34 punkti 3 kohaldamisalasse ja takistada seega teises liikmesriigis tehtud kohtuotsuse tunnustamist, millega see on vastuolus.
- 52 Nii on Euroopa Kohus näiteks otsustanud, et teises liikmesriigis tehtud kohtulahendiga on vastuolus liikmesriigi, kus tunnustamist taotletakse, kohtu otsus, mis ei kuulu – kuna see puudutab füüsilise isiku tsiviilõiguslikku seisundit – käesoleva kohtuotsuse punktis 42 nimetatud konventsiooni kohaldamisalasse, sest nende otsuste õiguslikud järeloomid välistavad üksteist (vt selle kohta 4. veebruari 1988. aasta kohtuotsus Hoffmann, 145/86, EU:C:1988:61, punkt 25).
- 53 Järelikult võib ühes liikmesriigis vahekohtu otsust sisuliselt kordav kohtuotsus kujutada endast kohtuotsust määruse nr 44/2001 artikli 34 punkti 3 tähenduses, mis takistab selles liikmesriigis teise liikmesriigi kohtus tehtud otsuse tunnustamist, kui need kohtuotsused on omavahel vastuolus.
- 54 Teisiti on see siiski juhul, kui vahekohtu otsus, mida on selles kohtuotsuses sisuliselt korratud, tehti sellistel asjaoludel, mille esinemisel ei olnud lubatud teha määruse sätteid ja peamisi eesmärke järgides selle kohaldamisalasse kuuluvat kohtuotsust.
- 55 Sellega seoses tuleb märkida, et liidu õiguse sätte tõlgendamisel ei tule arvestada mitte üksnes selle sõnastust, vaid ka konteksti ning selle õigusaktiga taotletavaid eesmärke, mille osa säte on. Seega tuleb esimesele ja teisele eelotsuse küsimusele vastamiseks võtta lisaks määruse nr 44/2001 artikli 34 punkti 3 sõnastusele ja eesmärgile arvesse ka selle sätte konteksti ja kõiki selle määrusega taotletavaid eesmärke (vt selle kohta 4. mai 2010. aasta kohtuotsus TNT Express Nederland, C-533/08, EU:C:2010:243, punkt 44 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 56 Need eesmärgid kajastuvad põhimõtetes, mis on aluseks liidus tsiviilasjades tehtavale õiguslasele koostööle, näiteks sellesse valdkonda kuuluvate otsuste vaba liikumine, võimalus ette näha, milliste kohtute alluvusse küsimus kuulub, ja seega õiguskindlus õigussubjektide seiskohast, korrakohane õigusemõistmine, samaaegsete kohtumenetluste toimumise võimaluse vähendamine võimalikult suurel määral ning vastastikune usaldus õigusemõistmise suhtes (vt selle kohta 4. mai 2010. aasta kohtuotsus TNT Express Nederland, C-533/08, EU:C:2010:243, punkt 49, ja 19. detsembri 2013. aasta kohtuotsus Nipponka Insurance, C-452/12, EU:C:2013:858, punkt 36).
- 57 Tuleb lisada, et vastastikune usaldus õigusemõistmise suhtes liidus, millel määruse nr 44/2001 põhjenduse 16 kohaselt põhinevad normid, mis on määruses ette nähtud kohtuotsuste tunnustamise kohta, ei hõlma vahekohtute otsuseid ega viimaseid sisuliselt kordavaid kohtuotsuseid.
- 58 Sellest järeldub, et vahekohtu otsus saab seda sisuliselt kordava kohtuotsuse kaudu omada tagajärgi määruse nr 44/2001 artikli 34 punkti 3 raames üksnes siis, kui see ei riiva Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikliga 47 tagatud õigust tõhusale õiguskaitsevahendile (vt selle kohta 25. mai 2016. aasta kohtuotsus Meroni, C-559/14, EU:C:2016:349, punkt 44) ja võimaldab saavutada eesmärgid tagada tsiviilasjades tehtud kohtuotsuste vaba liikumine ning vastastikuse usalduse olemasolu õigusemõistmise suhtes Euroopa Liidus tingimustel, mis on vähemalt sama soodsad kui need, mis on ette nähtud selles määruses (vt analoogia alusel 4. mai 2010. aasta kohtuotsus TNT Express Nederland, C-533/08, EU:C:2010:243, punkt 55, ja 19. detsembri 2013. aasta kohtuotsus Nipponka Insurance, C-452/12, EU:C:2013:858, punkt 38).
- 59 Käesoleval juhul tuleb märkida, et põhikohtuasjas käsitletava vahekohtu otsuse sisu ei oleks saanud olla määruse nr 44/2001 kohaldamisalasse kuuluva kohtuotsuse ese, ilma et eirataks määruse kahte põhireeglit, nimelt esiteks kindlustuslepingus sisalduva vahekohtu kokkuleppe suhteline mõju ja teiseks *lis pendens*.
- 60 Mis puudutab esiteks kindlustuslepingus sisalduva vahekohtu kokkuleppe suhtelist mõju, siis tuleneb Euroopa Kohtu praktikast, et kindlustusandja ja kindlustusvõtja vahel sõlmitud kohtualluvuse kokkulepe ei saa olla siduv isikule, kellele tekitati kahju, mis on kindlustatud, ja kes soovib – kui see on riigisisese õiguse järgi võimalik – esitada lepinguvälise vastutuse alusel hagi otse kindlustusandja vastu selle paiga kohtule, kus kahjustav sündmus toimus, või kohtule, kus on kahju kannatanud isiku alaline asukoht (13. juuli 2017. aasta kohtuotsus Assens Havn, C-368/16, EU:C:2017:546, punktid 31 ja 40 ning seal viidatud kohtupraktika).
- 61 Eeltoodust järeldub, et kannatanu sellist õigust rikkumata ei saa muu kohus kui otsehagi läbi vaatav kohus sellise vahekohtu kokkuleppe alusel leida, et asi kuulub tema alluvusse – see on vajalik, et tagada määrusega nr 44/2001 järgitava eesmärgi, nimelt kahju kannatanutele kaitse andmine suhtes asjaomase kindlustusandjaga (vt selle kohta 13. juuli 2017. aasta kohtuotsus Assens Havn, C-368/16, EU:C:2017:546, punktid 36 ja 41).
- 62 See kahju kannatanute kaitse eesmärk satuks aga ohtu, kui määruse nr 44/2001 artikli 34 punkti 3 tähenduses „kohtuotsus, mis on tehtud nendesamade asjaosaliste vahelise vaidluse puhul selles liikmesriigis, kus tunnustamist taotletakse“ võiks tähendada sellist vahekohtu otsust sisuliselt kordavat kohtuotsust, millega vahekohus tunnistas asja kuulumist enda alluvusse kindlustuslepingusse lisatud sellise vahekohtu kokkuleppe alusel.

- 63 Nimelt, kui lubada, et kirjeldatud kohtuotsus võib takistada kannatanu poolt vastutuse tuvastamiseks esitatud otsehagi põhjal teises liikmesriigis tehtud otsuse tunnustamist, siis nagu näitavad põhikohtuasja asjaolud, võib kannatanul jääda saamata tegelik hüvitis tekkinud kahju eest.
- 64 Mis puudutab teiseks *lis pendens*'it, siis nähtub eelotsusetaotlusest, et vahekohtu menetluse alustamise kuupäeval, st 16. jaanuaril 2012, oli Hispaania kohtutes juba pooleli menetlus Hispaania riigi ja London P&I Clubi vahel.
- 65 Lisaks nähtub Euroopa Kohtule esitatud toimikust, et Hispaania kohtutes esitatud tsiviilhagid said London P&I Clubile teatavaks dokumentide kättetoimetamisega 2011. aasta juunis ning vahekohtus asja arutanud kohtunik kutsus Hispaania Kuningriiki osalema vahekohtu menetluses, mis oli Londonis algatatud London P&I Clubi taotluse alusel.
- 66 Kuna aga määruse nr 44/2001 artikli 27 lõikes 1 on silmas peetud olukorda, kus „menetlusi [algatavad] ühed ja samad asjaosalised“, nõudmata tegelikku osalemist asjaomasel menetluses, siis tuleb asuda seisukohale, et käesoleva kohtuotsuse punktis 64 viidatud menetlused toimusid samade poolte vahel (vt selle kohta 19. oktoobri 2017. aasta kohtuotsus Merck, C-231/16, EU:C:2017:771, punktid 31 ja 32).
- 67 Lõpuks, nendel menetlustel on sama ese ja alus, nimelt London P&I Clubi võimalik vastutus Hispaania riigi ees London P&I Clubi ja Prestige'i omanike vahel sõlmitud kindlustuslepingu alusel laeva uppumisega tekkinud kahju eest.
- 68 Sellega seoses on Euroopa Kohus määruse nr 44/2001 artikli 27 lõiget 1 tõlgendades otsustanud, et sellisel hagil, milles palutakse tuvastada kostja vastutus kahju tekitamise eest ja mõista välja kahjuhüvitis, on sama alus ja sama ese kui sama kostja esitatud negatiivsel tuvastushagil, milles ta palub otsustada, et ta ei vastuta selle kahju eest (vt selle kohta 19. detsembri 2013. aasta kohtuotsus Nipponka Insurance, C-452/12, EU:C:2013:858, punkt 42, ja 20. detsembri 2017. aasta kohtuotsus Schlömp, C-467/16, EU:C:2017:993, punkt 51). Käesoleval juhul oli Hispaanias esitatud tsiviilhagide nõuete eesmärk eelkõige tuvastada London P&I Clubi vastutus Hispaanias, samas kui London P&I Clubi taotluse alusel Londonis algatatud vahekohtu menetluse ese oli negatiivne tuvastus sama vastutuse kohta.
- 69 Sellised asjaolud vastavad *lis pendens*'i olukorrale, milles vastavalt määruse nr 44/2001 artiklile 27 peatab kohus, kellele hagi on esitatud hiljem, menetluse omal algatusel seni, kuni on kindlaks tehtud asja allumine sellele kohtule, kellele hagi esitati esimesena, ja kui see kohtualluvus on kindlaks tehtud, loobub ta asja menetlemisest selle kohtu kasuks.
- 70 Nagu on rõhutatud käesoleva kohtuotsuse punktis 56, on selle sättega taotletav samaaegsete menetluste ohu vähendamine üks eesmärke ja põhimõtteid, mis on tsiviilasjades tehtava õiguslase koostöö alus liidus.
- 71 Kohus, kelle poole on pöördutud, et ta teeks vahekohtu otsust sisuliselt kordava kohtuotsuse, peab kontrollima määruse nr 44/2001 sätete ja peamiste eesmärkide järgimist, et vältida nende eiramist, mis võiks toimuda, kui vahekohtu menetlus viiakse läbi selliselt, et eiratakse nii kindlustuslepingus sisalduva vahekohtu kokkuleppe suhtelist mõju kui ka selle määruse artiklis 27 *lis pendens*'i osas ette nähtud norme. Ent käesolevas asjas nähtub Euroopa Kohtule esitatud toimikust ja kohtuistungil toimunud aruteludest, et sellist kontrolli ei teostanud ei High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Commercial Court) (kõrge kohus (Inglismaa

ja Wales), kuninglik osakond (kaubanduskolleegium)) ega Court of Appeal (England & Wales) (Civil Division) (apellatsioonikohus (Inglismaa ja Wales) (tsiviilosakond)), kumbki nendest kohtutest ei pöördunud ka ELTL artikli 267 alusel eelotsusetaotlusega Euroopa Kohtusse.

- 72 Neil asjaoludel ei saa selline vahekohtu otsust sisuliselt kordav kohtuotsus, nagu on vaidluse all põhikohtuasjas, takistada määruse nr 44/2001 artikli 34 punkti 3 alusel teises liikmesriigis tehtud kohtuotsuse tunnustamist.
- 73 Eeltoodud arvestades tuleb esimesele ja teisele küsimusele vastata, et määruse nr 44/2001 artikli 34 punkti 3 tuleb tõlgendada nii, et liikmesriigi kohtu otsus, mis sisuliselt kordab vahekohtu otsust, ei kujuta endast kohtuotsust selle sätte tähenduses, kui otsust, mis viib vahekohtu otsusega samasugusele tulemusele, ei oleks saanud selle liikmesriigi kohus teha, ilma et ta oleks jätnud järgimata nimetatud määruse sätted ja peamised eesmärgid, eelkõige eirates kindlustuslepingus sisalduva vahekohtu kokkuleppe suhtelist mõju ja määruse artiklis 27 nimetatud *lis pendens*'it puudutavaid sätteid, mistõttu ei saa selline kohtuotsus takistada selles liikmesriigis muu liikmesriigi kohtu tehtud otsuse tunnustamist.

Kolmas küsimus

- 74 Kolmanda küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas määruse nr 44/2001 artikli 34 punkti 1 tuleb tõlgendada nii, et juhul kui selle määruse artikli 34 punkt 3 ei ole kohaldatav vahekohtu otsust sisuliselt kordavale kohtuotsusele, võimaldab see keelduda tunnustamast või täitmast teises liikmesriigis tehtud otsust vastuolu tõttu avaliku korraga põhjendusel, et selles otsuses ei ole järgitud nimetatud kohtuotsuse seadusjõudu.
- 75 Selles osas tuleneb kahele esimesele küsimusele antud vastusest, et käesoleval juhul nähtub määruse nr 44/2001 artikli 34 punkti 3 kohaldamise võimatus käesoleva kohtuotsuse punktis 29 viidatud kohtuotsuse suhtes asjaolust, et vahekohtu menetlus, milles tehti selle kohtuotsusega kinnitatud otsus, viidi läbi selle määruse artiklis 27 ette nähtud *lis pendens*'i suhtes kehtivaid norme ja asjaomases kindlustuslepingus sisalduva vahekohtu kokkuleppe suhtelist mõju eirates.
- 76 Neil asjaoludel ei saa asuda seisukohale, et selle kohtuotsuse väidetav järgimata jätmine 1. märtsi 2019. aasta täitemääruses, millele on viidatud käesoleva kohtuotsuse punktis 34 ja mis tehti menetluses, mida asjaomases kohtuotsuses endas arvesse ei võtnud, võiks kujutada endast Ühendkuningriigi avaliku korra rikkumist.
- 77 Igal juhul tuleb Euroopa Kohtu praktika kohaselt määruse nr 44/2001 artikli 34 punkti 1 tõlgendada kitsalt, kuna see kujutab endast takistust selle määruse ühe peamise eesmärgi saavutamisel. Sellele võib tugineda üksnes erandjuhtudel (25. mai 2016. aasta kohtuotsus Meroni, C-559/14, EU:C:2016:349, punkt 38 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 78 Euroopa Kohus on aga juba otsustanud, et mõiste „avalik kord“ kasutamine on välistatud, kui probleemiks on välisriigi otsuse kooskõla riigisisese otsusega (4. veebruari 1988. aasta kohtuotsus Hoffmann, 145/86, EU:C:1988:61, punkt 21).
- 79 Nimelt, nagu märkis nii kohtujurist oma ettepaneku punktis 77 kui ka Prantsuse valitsus, soovis liidu seadusandja ammendavalt reguleerida varasema kohtuotsuse seadusjõu küsimuse ja eelkõige lahendada määruse nr 44/2001 artikli 34 punktidega 3 ja 4 küsimuse tunnustatava otsuse vastuolust selle varasema otsusega, välistades seega võimaluse tugineda selles osas avaliku korra erandile, mis on ette nähtud selle määruse artikli 34 punktis 1.

- 80 Eeltoodut arvestades tuleb kolmandale küsimusele vastata, et määruse nr 44/2001 artikli 34 punkti 1 tuleb tõlgendada nii, et juhul, kui selle määruse artikli 34 punkt 3 ei ole kohaldatav vahekohtu otsust sisuliselt kordavale kohtuotsusele, ei saa keelduda tunnustamast või täitmast teises liikmesriigis tehtud otsust vastuolu tõttu avaliku korraga põhjendusel, et selles otsuses ei ole järgitud nimetatud kohtuotsuse seadusjõudu.

Kohtukulud

- 81 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulud, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (suurkoda) otsustab:

1. Nõukogu 22. detsembri 2000. aasta määruse (EÜ) nr 44/2001 kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades artikli 34 punkti 3 tuleb tõlgendada nii, et liikmesriigi kohtu otsus, mis sisuliselt kordab vahekohtu otsust, ei kujuta endast kohtuotsust selle sätte tähenduses, kui otsust, mis viib vahekohtu otsusega samasugusele tulemusele, ei oleks saanud selle liikmesriigi kohus teha, ilma et ta oleks jätnud järgimata nimetatud määruse sätted ja peamised eesmärgid, eelkõige eirates kindlustuslepingus sisalduva vahekohtu kokkuleppe suhtelist mõju ja määruse artiklis 27 nimetatud *lis pendens*'it puudutavaid sätteid, mistõttu ei saa selline kohtuotsus takistada selles liikmesriigis muu liikmesriigi kohtu tehtud otsuse tunnustamist.
2. Määruse nr 44/2001 artikli 34 punkti 1 tuleb tõlgendada nii, et juhul, kui selle määruse artikli 34 punkt 3 ei ole kohaldatav vahekohtu otsust sisuliselt kordavale kohtuotsusele, ei saa keelduda tunnustamast või täitmast teises liikmesriigis tehtud otsust vastuolu tõttu avaliku korraga põhjendusel, et selles otsuses ei ole järgitud nimetatud kohtuotsuse seadusjõudu.

Allkirjad